

PAŃSTWOWA INSPEKCJA SANITARNA

**LUBUSKI PAŃSTWOWY WOJEWÓDZKI
INSPEKTOR SANITARNY
W GORZOWIE WIELKOPOLSKIM**

**OCENA STANU SANITARNEGO
OBIEKTÓW NADZOROWANYCH PRZEZ
LUBUSKIEGO PAŃSTWOWEGO WOJEWÓDZKIEGO
INSPEKTORA SANITARNEGO W GORZOWIE WIELKOPOLSKIM
NA TERENIE POWIATU NOWOSOLSKIEGO
ZA 2017 ROK**

Gorzów Wielkopolski

marzec 2018 rok

Spis treści

I. Nadzorowane obiekty.....	3
II. Placówki nauczania i wychowania.	3
1. Stan sanitarno-techniczny szkół i innych placówek.	3
III. Domy pomocy społecznej.	10
IV. Podmioty wykonujące działalność leczniczą.	12
Podsumowanie.....	16

I. Nadzorowane obiekty.

Lubuski Państwowy Wojewódzki Inspektor Sanitarny w Gorzowie Wlkp. zgodnie z art. 12 ust. 1a, pkt 1 ustawy o Państwowej Inspekcji Sanitarnej z dnia 14 marca 1985r. (jedn. tekst Dz. U. z 2017r. poz. 1261 z późn. zm.) sprawuje nadzór nad podmiotami, dla których powiat jest organem założycielskim lub organem prowadzącym, lub w których powiat jest podmiotem dominującym. Na terenie powiatu nowosolskiego nadzorem sanitarnym objęte są:

Lp.	Nazwa podmiotu	Adres
1.	Dom Pomocy Społecznej	ul. Szprotawska 19 67 – 120 Kożuchów
2.	Wielospecjalistyczny Szpital Samodzielny Publiczny Zakład Opieki Zdrowotnej	ul. Chałubińskiego 7 67 – 100 Nowa Sól
3.	Centrum Kształcenia Zawodowego i Ustawicznego „Elektryk”	ul. Witosa 25 67 – 100 Nowa Sól
4.	Zespół Szkół Ponadgimnazjalnych Nr 2	ul. Wrocławska 33a 67 – 100 Nowa Sól
	Internat Zespołu Szkół Ponadgimnazjalnych Nr 2	ul. Wrocławska 33 67 – 100 Nowa Sól
5.	Zespół Szkół Ponadgimnazjalnych Nr 4	ul. Wojska Polskiego 106 67 – 100 Nowa Sól
6.	Zespół Szkół Ponadgimnazjalnych Nr 5	ul. 22 Lipca 5 67 – 120 Kożuchów
7.	Liceum Ogólnokształcące	ul. Gimnazjalna 9 67 – 100 Nowa Sól
8.	Specjalny Ośrodek Szkolno-Wychowawczy	ul. Arciszewskiego 13 67 – 100 Nowa Sól
9.	Placówka Opiekuńczo-Wychowawcza Nr 1	ul. Traugutta 17/4 67 – 120 Kożuchów
10.	Placówka Opiekuńczo-Wychowawcza Nr 2	ul. Traugutta 17/5 67 – 120 Kożuchów
11.	Placówka Opiekuńczo-Wychowawcza Nr 3	ul. Traugutta 17/6 67 – 120 Kożuchów
12.	Placówka Opiekuńczo-Wychowawcza Nr 4	ul. Traugutta 17/7 67 – 120 Kożuchów
13.	Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna	ul. Piłsudskiego 65 67 – 100 Nowa Sól

II. Placówki nauczania i wychowania.

1. Stan sanitarno-techniczny szkół i innych placówek.

W 2017 roku przeprowadzono 11 kontroli sanitarnych (Zespół Szkół Ponadgimnazjalnych Nr 5 w Kożuchowie, Zespół Szkół Ponadgimnazjalnych Nr 2 w Nowej Soli, Internat Zespołu Szkół Ponadgimnazjalnych Nr 2 w Nowej Soli, Zespół Szkół Ponadgimnazjalnych Nr 4 w Nowej Soli, Centrum Kształcenia Zawodowego i Ustawicznego „Elektryk” w Nowej Soli, Specjalny Ośrodek Szkolno-Wychowawczy w Nowej Soli,

Placówki Opiekuńczo-Wychowawcze Nr 1, 2, 3 i 4 w Koźuchowie).

Podczas kontroli ocenie poddawano m.in. stan techniczny budynków i ich funkcjonalność, bieżącą czystość i porządek, zapewnienie warunków do utrzymania higieny osobistej, ergonomię stanowisk pracy ucznia, możliwość pozostawiania w szkołach części podręczników i przyborów szkolnych, organizację profilaktycznej opieki zdrowotnej nad uczniami, posiadanie przez placówki certyfikatów na meble edukacyjne i urządzenia oraz sprzęt sportowy. Podejmowane działania miały na celu niwelowanie czynników zagrażających zdrowiu dzieci i młodzieży oraz zaniedbań w zakresie bezpieczeństwa i higieny tak, aby zapewnić optymalne oraz bezpieczne warunki nauki, wychowania i rozwoju.

Szkoły.

▪ **Liceum Ogólnokształcące, ul. Gimnazjalna 9, 67 - 100 Nowa Sól.**

Dyrektor Szkoły w grudniu 2017r. poinformował o wykonaniu obowiązku zawartego w decyzji LPWIS z 2014r., tj. doprowadzeniu do właściwego stanu sanitarno-higienicznego i technicznego ścian i sufitu w korytarzu komunikacyjnym na II piętrze budynku szkoły.

▪ **Zespół Szkół Ponadgimnazjalnych Nr 2, ul. Wrocławska 33a, 67 - 100 Nowa Sól.**

Placówka w dniu kontroli utrzymana była w czystości i porządku. W pomieszczeniach sanitarnych zapewniono młodzieży dostęp do bieżącej ciepłej i zimnej wody oraz środków higieny osobistej, za wyjątkiem bloku sportowego przy ul. Wróblewskiego 9, gdzie stwierdzono brak dostępu do bieżącej ciepłej wody przy wszystkich umywalkach i natryskach z powodu awarii pieca gazowego. Wyposażenie i meble szkolne w salach dydaktycznych były w dobrym stanie technicznym. Meble i sprzęt sportowy znajdujący się na wyposażeniu szkoły posiadają certyfikaty poświadczające spełnienie wymogów bezpieczeństwa (100%). Uczniom zapewniono możliwość pozostawiania podręczników i przyborów szkolnych w pomieszczeniach szkoły.

Oceniono również spełnienie wymagań dotyczących pracowni komputerowych. Ustawienie monitorów było prawidłowe, a stoliki i krzesła dostosowane były do zasad ergonomii. W widocznych i łatwo dostępnych miejscach znajdowały się regulaminy pracowni.

Placówka dysponuje salą gimnastyczną z szatniami i pomieszczeniami sanitarnymi oraz siłownią przy ul. Wrocławskiej 33A oraz blokiem sportowym z salą gimnastyczną, pomieszczeniami sanitarnymi i szatniami przy ul. Wróblewskiego 9. W ramach zajęć uczniowie korzystają również z boiska miejskiego typu „Orlik”.

Opieka zdrowotna zapewniona była przez pielęgniarkę w gabinecie na terenie szkoły (14 godzin tygodniowo).

W wyniku przeprowadzonej kontroli stwierdzono szereg nieprawidłowości w zakresie stanu sanitarno-higienicznego budynków szkoły, w tym:

obiekt przy ul. Wrocławskiej 33A

- w budynku A: zawilgocenia, ciemny nalot oraz ubytki tynku i farby na ścianach w korytarzu komunikacyjnym na parterze, łuszczącą się farbę na suficie w korytarzu komunikacyjnym na I piętrze, zacieki i łuszczącą się farbę na suficie w pomieszczeniu sanitarnym dla dziewcząt na parterze, a także ubytki tynku i farby na ścianie przy drzwiach wejściowych do świetlicy,
- w budynku B: zacieki na ścianie i suficie w korytarzu komunikacyjnym na I piętrze oraz zacieki i łuszczącą się farbę na suficie w pracowni fryzjerskiej na I piętrze,
- w budynku C: zawilgocenia oraz ubytki tynku i farby na ścianach w pomieszczeniu sanitarnym ogólnodostępnym na II piętrze.

obiekt przy ul. Wróblewskiego 9

- ślady po zaciekach, a także ubytki tynku i farby na ścianach i suficie w sali gimnastycznej,
- ślady po zaciekach oraz odpryski tynku i farby na ścianie i suficie w szatni nr 1,
- ubytki tynku i farby na ścianie oraz odpryski farby na suficie w szatni nr 2,
- brak dostępu do bieżącej ciepłej wody przy wszystkich umywalkach i natryskach zainstalowanych w czterech pomieszczeniach sanitarnych w budynku bloku sportowego.

W związku ze stwierdzonymi nieprawidłowościami LPWIS w Gorzowie Wlkp. wydał decyzję administracyjną zobowiązującą do ich usunięcia oraz decyzję obciążającą kosztami kontroli.

W placówce przeprowadzono także kontrolę w zakresie oceny warunków zdrowotnych środowiska pracy. Podczas kontroli stwierdzono brak dostępu do bieżącej ciepłej wody przy umywalkach w toalecie męskiej i toalecie damskiej znajdujących się przy sekretariacie. Nieprawidłowości zostały usunięte przed wszczęciem postępowania administracyjnego. Wobec powyższego wydano jedynie decyzję obciążającą kosztami kontroli.

W wyniku kontroli wydano doraźne zalecenia dotyczące:

- aktualizacji znaku zakazu palenia – uwzględnienia zakazu palenia papierosów elektronicznych,
- umieszczania w skierowaniach na badania lekarskie pracowników informacji o czynnikach szkodliwych występujących w środowisku pracy, ujętych w ocenie ryzyka zawodowego,
- aktualizacji oceny ryzyka zawodowego w zakresie narażenia na szkodliwe czynniki biologiczne i czynniki chemiczne,
- sporządzenia i przekazania do LPWIS w Gorzowie Wlkp. informacji o substancjach chemicznych, ich mieszaninach, czynnikach lub procesach technologicznych o działaniu rakotwórczym lub mutagennym za rok 2017 (w zawiązku ze stosowaniem tych substancji w gabinecie chemicznym).

▪ **Zespół Szkół Ponadgimnazjalnych Nr 5, ul. 22 Lipca 5, 67 - 120 Koźuchów.**

Budynek przystosowany jest do potrzeb wynikających z niepełnosprawności uczniów (podjazd, pomieszczenie sanitarne i platforma schodowa). Stan sanitarno-higieniczny oraz

porządkowy otoczenia oraz skontrolowanych w placówce pomieszczeń nie budził zastrzeżeń. W pomieszczeniach sanitarnych zapewniono młodzieży dostęp do bieżącej ciepłej i zimnej wody oraz środków higieny osobistej. Wyposażenie sal dydaktycznych było w dobrym stanie technicznym. Większości mebli edukacyjnych posiada certyfikaty poświadczające spełnienie wymogów bezpieczeństwa (90%). Placówka zapewnia uczniom możliwość pozostawiania podręczników i przyborów szkolnych.

Podczas kontroli oceniono warunki zdrowotne w pracowni komputerowej, nie stwierdzono nieprawidłowości. Wyposażenie pracowni było w dobrym stanie technicznym. W widocznych i łatwo dostępnych miejscach znajdowały się regulaminy pracowni.

Oceniono również spełnienie wymagań dotyczących pracowni chemicznej. Pracownia wyposażona była w regulamin bhp, apteczkę pierwszej pomocy, zlewy z bieżącą wodą. Substancje chemiczne i mieszaniny przechowywane były prawidłowo.

Szkoła dysponuje salą gimnastyczną i siłownią z szatniami i pomieszczeniami sanitarnymi. Placówka nie posiada boiska, w ramach zajęć uczniowie korzystają z boiska typu „Orlik” należącego do Szkoły Podstawowej Nr 2. Ponadto w szkole znajduje się strzelnica sportowa do strzelania z broni pneumatycznej. Sprzęt sportowy wykorzystywany podczas zajęć posiadał odpowiednie atesty i certyfikaty gwarantujące bezpieczeństwo uczniów (85%).

Opieka zdrowotna zapewniona była przez pielęgniarkę w gabinecie na terenie szkoły jedynie 8 godzin tygodniowo.

▪ **Centrum Kształcenia Zawodowego i Ustawicznego „Elektryk”, ul. Witosa 25, 67 - 100 Nowa Sól.**

Podczas kontroli pozyskano informację, iż z dniem 31 sierpnia 2017r. został rozwiązany Zespół Szkół Ponadgimnazjalnych Nr 3 w Nowej Soli z siedzibą przy ul. Kościuszki 28 i z dniem 1 września 2017r. CKZiU „Elektryk” przejęło w zarządzanie budynek po ww. szkole. Obecnie budynek ten jest wyłączony z użytkowania i przygotowywany do generalnego remontu. Aktualnie szkoła korzysta z pomieszczeń zlokalizowanych w czterech budynkach: A przy ul. Witosa 25, B przy ul. Witosa 27, C (hala sportowa) przy ul. Piłsudskiego 61 i D przy ul. Piłsudskiego 65. Pomieszczenia, w których odbywały się zajęcia utrzymane były w czystości i porządku. Wyposażenie i meble szkolne w salach dydaktycznych były w dobrym stanie technicznym, 75% mebli posiadało odpowiednie certyfikaty. Szkoła zapewnia uczniom możliwość pozostawiania podręczników i przyborów szkolnych. We wszystkich pomieszczeniach sanitarnych zapewniono młodzieży dostęp do bieżącej ciepłej i zimnej wody oraz środków higieny osobistej.

W trakcie kontroli ocenie poddano również warunki zdrowotne w pracowniach komputerowych i pracowni chemicznej. Stanowiska do pracy z komputerem spełniały wymagania bezpieczeństwa i higieny pracy. Pracownię chemiczną wyposażono w dygestorium oraz zlew z bieżącą wodą. Substancje chemiczne i ich mieszaniny przechowywane były zgodnie z zapisami znajdującymi się w kartach charakterystyki. Ocenie poddano również pracownię nauki zawodu. Nie stwierdzono nieprawidłowości.

W pracowniach szkolnych w widocznym i łatwo dostępnym miejscu umieszczono regulaminy określające zasady bezpieczeństwa i higieny prac oraz apteczki i instrukcje do udzielania pierwszej pomocy.

Infrastrukturę do prowadzenia zajęć wychowania fizycznego stanowi hala sportowa. W obrębie hali znajdują się: dwie sale gimnastyczne, siłownia, sala do fitness, szatnie i pomieszczenia sanitarne. Budynek przystosowany jest do potrzeb osób niepełnosprawnych. Sprzęt sportowy, z którego korzystają uczniowie posiada odpowiednie certyfikaty w 100%.

W szkole funkcjonuje gabinet profilaktyki i pomocy przedlekarskiej. Opieka zdrowotna zapewniona była przez pielęgniarkę 25 godzin tygodniowo.

Zgodnie z Uchwałą Rady Powiatu Nowosolskiego z dnia 29 września 2017r. w sprawie zmiany Wieloletniej Prognozy Finansowej Powiatu Nowosolskiego na lata 2017-2027 trwają prace w kierunku modernizacji i doposażenia infrastruktury dydaktycznej i warsztatowej w placówce.

W jednostce przeprowadzono również kontrolę w zakresie oceny warunków zdrowotnych środowiska pracy oraz oceny realizacji wymogów w zakresie występowania w środowisku pracy szkodliwych czynników biologicznych i stosowania niebezpiecznych substancji chemicznych i ich mieszanin. Nie stwierdzono nieprawidłowości.

▪ **Zespół Szkół Ponadgimnazjalnych Nr 4, ul. Wojska Polskiego 106, 67 - 100 Nowa Sól.**

Obiekt zaadaptowany został do potrzeb osób niepełnosprawnych, posiada podjazd i odpowiednio wyposażone pomieszczenia sanitarne. W dniu kontroli bieżąca czystość i porządek nie budziły zastrzeżeń. Uczniom zapewniono środki higieny osobistej oraz dostęp do bieżącej ciepłej i zimnej wody. Stan techniczny mebli i sprzętu był dobry, jednak tylko 20% ławek i krzeseł posiadało certyfikaty poświadczające spełnienie wymogów bezpieczeństwa. Uczniowie mają możliwość pozostawiania podręczników i przyborów szkolnych w indywidualnych metalowych szafkach. W placówce znajdują się pracownie: komputerowe, gastronomiczne i hotelarskie – wyposażone prawidłowo. We wszystkich pracowniach w widocznych i łatwo dostępnych miejscach znajdowały się regulaminy i instrukcje bhp. Stanowiska pracy z komputerem spełniały wymagania bezpieczeństwa i higieny pracy oraz ergonomii.

Do zajęć wychowania fizycznego wykorzystywane są dwie sale gimnastyczne z zapleczem sanitarnym oraz dwa boiska wielofunkcyjne. Sprzęt sportowy w 50% posiadał certyfikaty bezpieczeństwa.

Opieka zdrowotna zapewniona była przez pielęgniarkę w gabinecie na terenie szkoły (12 godzin tygodniowo).

W placówce prowadzono prace remontowe mające na celu przekształcenie nieużywanych pomieszczeń w kompleks pracowni gastronomicznych i hotelarskich.

W wyniku kontroli stwierdzono następujące nieprawidłowości i uchybienia:

- zacieki, ubytki tynku i farby na ścianach i sufitach w salach lekcyjnych nr 17 i 19 (w segmencie B), 32 i 35 (w segmencie C),
- zawilgocenia, zacieki i ubytki farby na suficie w gabinecie doradcy zawodowego,
- zacieki, ubytki tynku i farby na ścianach i sufitach w korytarzu komunikacyjnym na I piętrze, I i II piętrze w segmencie C, w łączniku prowadzącym do bloku sportowego,
- ubytki tynku i farby na ścianie w klatce schodowej pomiędzy I i II piętrzem w segmencie A,
- zacieki na suficie w pomieszczeniu sanitarnym dla chłopców przy bloku sportowym,
- ubytki tynku i farby na ścianach w sali gimnastycznej,
- zawilgocenia, zacieki i odpryski farby na sufitach w trzech pomieszczeniach sanitarnych dla dziewcząt zlokalizowanych na każdej kondygnacji w segmencie A, w pomieszczeniu sanitarnym dla dziewcząt na parterze i I piętrze oraz dla chłopców na parterze w segmencie B, w dwóch pomieszczeniach sanitarnych dla dziewcząt na parterze i I piętrze oraz w pomieszczeniu sanitarnym dla chłopców na I piętrze w segmencie C,
- ubytki glazury na ścianie w pomieszczeniu sanitarnym dla chłopców na parterze w segmencie C.

Wydano decyzję nakazującą usunięcie stwierdzonych nieprawidłowości w terminie do 31 sierpnia 2018r. oraz decyzję obciążającą kosztami kontroli.

Placówki z pobytem całodobowym.

- **Internat Zespołu Szkół Ponadgimnazjalnych Nr 2, ul. Wroclawska 33, 67 - 100 Nowa Sól.**

Część mieszkalna obiektu składa się z 21 pokoi 1, 2 i 3 – osobowych. Na potrzeby wychowanków przeznaczono również świetlicę i pokój do nauki. Stan sanitarno-higieniczny i techniczny otoczenia oraz skontrolowanych w placówce pomieszczeń nie budził zastrzeżeń. Wyposażenie i meble były w dobrym stanie technicznym. W pomieszczeniach sanitarnych zapewniono młodzieży stały dostęp do bieżącej ciepłej i zimnej wody oraz środków higieny osobistej. Internat posiada własną kuchnię i stołówkę, z posiłków korzystają wszyscy wychowankowie internatu.

W 2017 roku w ramach nadzoru sanitarnego pobrano do badań próbki ciepłej wody w kierunku wykrywania bakterii z rodzaju *Legionella sp.* z instalacji wewnętrznej ciepłej wody obiektu. Wyniki badań wykazały, iż ciepła woda nie spełniała wymagań określonych w ówczesnie obowiązującym rozporządzeniu Ministra Zdrowia z dnia 13 listopada 2015r. w sprawie jakości wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi, z uwagi na stwierdzenie wysokiego skażenia. Po podjęciu przez placówkę działań naprawczych jakość ciepłej wody uległa poprawie, co potwierdziły wyniki badań wykonane w ramach kontroli wewnętrznej. Kolejne badania przeprowadzone w związku z postępowaniem wykazały, iż ciepła woda ponownie nie spełnia wymagań określonych w wyżej cytowanym rozporządzeniu z uwagi na

stwierdzenie wysokiego skażenia sieci ciepłej wody bakteriami z rodzaju *Legionella sp.* W związku z powyższym obiekt prowadzi dalsze działania naprawcze.

W 2017r. kontrolą objęto również stołówkę internatu. W obiekcie prowadzone jest żywienie dla mieszkańców internatu i uczniów szkoły w wieku 16 – 20 lat. Przygotowuje się cztery posiłki dziennie, tj.: I i II śniadania, obiady i kolacje. Posiłki produkowane są od surowca do wyrobu gotowego przez pięć dni w tygodniu. W trakcie kontroli nie stwierdzono środków spożywczych po upływie daty minimalnej trwałości lub terminie przydatności do spożycia. Zapewniono odpowiednie warunki do przechowywania poszczególnych produktów żywnościowych. W stołówce opracowano, wdrożono i przestrzega się instrukcji systemów zapewnienia jakości, tj. dobrej praktyki higienicznej (GHP) oraz produkcyjnej (GMP). Nie wniesiono uwag do przeanalizowanej w tym zakresie dokumentacji. Oceniony podczas kontroli jadłospis nie budził zastrzeżeń pod względem urozmaicenia i doboru produktów spożywczych. Do posiłków podawane są warzywa i owoce. Produkty zbożowe oraz mleczne są urozmaicone. Do obiadów serwowane są różne rodzaje mięs (drób, wieprzowina), raz w tygodniu podawane są dania rybne.

Przeprowadzona kontrola wykazała niewłaściwy stan sanitarno-techniczny ścian i sufitów w kuchni właściwej oraz obieralni warzyw. Dlatego też LPWIS w Gorzowie Wlkp. wydał decyzję nakazującą usunięcie wyżej wymienionych nieprawidłowości w terminie do dnia 28 lutego 2018r. Dyrektor placówki pismem z dnia 22 lutego 2018r. poinformował o wykonaniu ww. obowiązku.

▪ **Specjalny Ośrodek Szkolno-Wychowawczy, ul. Arciszewskiego 13, 67 - 100 Nowa Sól.**

Ośrodek funkcjonuje w dwóch odrębnych budynkach (przy ul. Arciszewskiego i ul. Bohaterów Getta), budynki są dostosowane do potrzeb wynikających z niepełnosprawności uczniów (podjazd, winda, pomieszczenia sanitarne). Bieżąca czystość i porządek na terenie placówki nie budziły żadnych zastrzeżeń. We wszystkich pomieszczeniach sanitarnych wychowankom zapewniono dostęp do bieżącej ciepłej i zimnej wody oraz środków higieny osobistej. Do dyspozycji wychowanków internatu udostępniono 13 pokoi mieszkalnych, 3 świetlice, pomieszczenia sanitarne. Wyposażenie tych pomieszczeń było we właściwym stanie technicznym. Zakupione meble edukacyjne (ławki i krzesła) posiadają certyfikaty poświadczające spełnienie wymogów bezpieczeństwa. W ramach zajęć ruchowych uczniowie korzystają z dwóch sal rekreacyjnych oraz dwóch boisk sportowych. Zajęcia prowadzone są również na basenie przy Publicznym Gimnazjum Nr 2. Sprzęt sportowy posiada atesty i certyfikaty gwarantujące bezpieczeństwo uczniów.

Opieka zdrowotna zapewniona była przez pielęgniarkę w gabinecie na terenie Ośrodka (35 godzin tygodniowo).

W 2017r. przeprowadzono także w placówce kontrole z zakresu higieny żywności i żywienia. Kontrolą objęto stołówkę Ośrodka. Stan sanitarno-higieniczny oraz techniczny wszystkich pomieszczeń stołówki, jak również sprzętu i wyposażenia nie budził zastrzeżeń.

W obiekcie prowadzone jest żywienie dla mieszkańców internatu, uczniów oraz pracowników szkoły. Przygotowuje się cztery posiłki dziennie, tj.: I i II śniadania, obiady i kolacje. Posiłki produkowane są od surowca do wyrobu gotowego. Nie stwierdzono przeterminowanej żywności. Osoby zatrudnione przy produkcji posiłków posiadały aktualne orzeczenia lekarskie do celów sanitarno-epidemiologicznych. W placówce wdrożono zasady systemu analizy zagrożeń i krytycznych punktów kontroli (HACCP) - dokumentacja w powyższym zakresie prowadzona była prawidłowo. Na podstawie przeprowadzonej analizy jadłospisu nie stwierdzono nieprawidłowości w żywieniu wychowanków. Placówka dostosowała się do zaleceń LPWIS w Gorzowie Wlkp., m.in. zwiększono udział ryb w diecie oraz uwzględniono w nim dodatek świeżych owoców.

▪ **Placówki Opiekuńczo-Wychowawcze w Kozuchowie, ul. Traugutta 17:**

W 2017r. kontrolą objęto wszystkie placówki zlokalizowane w budynku przy ul. Traugutta, tj.:

- Placówkę Opiekuńczo-Wychowawczą Nr 1,
- Placówkę Opiekuńczo-Wychowawczą Nr 2,
- Placówkę Opiekuńczo-Wychowawczą Nr 3,
- Placówkę Opiekuńczo-Wychowawczą Nr 4,

Jednostki te wpisane są do rejestru Wojewody Lubuskiego i posiadają zezwolenie na prowadzenie działalności. Ogólny stan sanitarno-higieniczny placówek oraz bieżąca czystość i porządek w dniu kontroli nie budziły zastrzeżeń. Każda placówka stanowi samodzielne mieszkanie dla wychowanków, w którym znajdują się pokoje wypoczynkowe z aneksem kuchennym, pokoje mieszkalne i pomieszczenia sanitarne. Wychowankowie mają również do dyspozycji salę komputerową, siłownię i plac rekreacyjny. Pokoje mieszkalne wyposażono prawidłowo. Meble i sprzęt były w dobrym stanie technicznym. W pomieszczeniach sanitarnych zapewniona była bieżąca ciepła i zimna woda oraz środki higieny osobistej. Wszyscy podopieczni objęci są podstawową opieką medyczną przez lekarza rodzinnego.

III. Domy pomocy społecznej.

▪ **Dom Pomocy Społecznej, ul. Szprotawska 19, 67 - 120 Kozuchów.**

W zakresie higieny komunalnej przeprowadzono kontrolę kompleksową i interwencyjną. Podczas kontroli kompleksowej nie stwierdzono nieprawidłowości. Kontrolą objęto: pomieszczenia mieszkalne, higieniczno-sanitarne i ogólnodostępne obiektu oraz jego otoczenie, dyżurkę pielęgniarską, postępowanie z bielizną i odpadami medycznymi, postępowanie ze zwłokami osób zmarłych, a także postępowanie z odpadami komunalnymi. Stan sanitarno-techniczny skontrolowanych pomieszczeń oceniono jako dobry. Nie wniesiono również zastrzeżeń do bieżącego stanu porządkowego obiektu i jego otoczenia.

Kontrola interwencyjna dotyczyła nieprzestrzegania warunków higieniczno-sanitarnych oraz podejrzenia występowania w placówce choroby skórnej. Czynności kontrolne nie

potwierdziły podniesionych w interwencji zarzutów.

Kontrola **w zakresie higieny pracy** obejmowała ocenę realizacji ogólnych wymogów bhp oraz ocenę realizacji wymogów w zakresie występowania w środowisku pracy czynników biologicznych oraz stosowania produktów chemicznych. Podczas kontroli stwierdzono, że pracodawca powierza 37 pracownikom (opiekunki, pokojowe, kąpielowi) nieuodpornionym przy użyciu dostępnej szczepionki przeciwko WZW typu B wykonywanie prac związanych z narażeniem na kontakt z czynnikiem biologicznym należącym do grupy 3 zagrożenia. LPWIS w Gorzowie Wlkp. wydał decyzję zobowiązującą do zapewnienia pracownikom (zatrudnionym na stanowisku opiekun/ka, pokojowa/wy, kąpielowa/wy) wykonującym czynności, w trakcie, których dochodzi do kontaktu z materiałem biologicznym zakwalifikowanym do 3 grupy zagrożenia pochodzenia ludzkiego (krew i inne płyny ustrojowe oraz wydaliny i wydzieliny) lub sprzętem skażonym tym materiałem biologicznym, uodpornienia przy użyciu dostępnych szczepionek przeciwko wirusowemu zapaleniu wątroby typu B. Ponadto wydano doraźne zalecenie aktualizacji Zarządzenia w sprawie zasad przydzielania pracownikom środków ochrony indywidualnej oraz odzieży i obuwia roboczego. Ponowna kontrola potwierdziła wykonanie obowiązku nałożonego decyzją oraz zalecenia pokontrolnego.

W obiekcie przeprowadzono również kontrolę **w zakresie higieny żywności**. W bloku żywienia przygotowuje się posiłki począwszy od surowca do wyrobu gotowego, przez 7 dni w tygodniu, w tym śniadania, obiady dwudaniowe i kolacje. Mieszkańcy mają również całodobowy dostęp do pieczywa, masła, dżemu i herbaty. Zapewniono odpowiednie warunki do przechowywania poszczególnych produktów żywnościowych. W czasie kontroli dokonano oceny sposobu wydawania posiłku obiadowego, jak również jego oceny wizualnej – nie stwierdzono nieprawidłowości. Ponadto losowo zważono kilka porcji posiłków przygotowanych do wydania mieszkańcom. Gramatura porcji odpowiadała ilościom podanym w jadłospisie. Ekspedycja posiłków z kuchni centralnej do kuchenek oddziałowych odbywa się windą towarową przeznaczoną do tego celu, w zamykanych termosach i naczyniach bemarowych. Posiłki rozdzielane są na naczynia stołowe i wydawane przez okienko podawcze na salę konsumpcyjną, natomiast w przypadku osób leżących porcjowanie odbywa się bezpośrednio przy pokojach mieszkańców. Mycie i dezynfekcja brudnych naczyń odbywa się w zmywalni naczyń transportowych i naczyń stołowych. Odpady pokonsumpcyjne są na bieżąco usuwane z pomieszczeń bloku kuchennego i odbierane przez firmę zewnętrzną. Zakład opracował i wdrożył zasady systemów zapewnienia bezpieczeństwa żywności (dobrą praktykę higieniczną – GHP i produkcyjną - GMP oraz zasad systemu HACCP). Dokumentacja w zakresie wdrożonych systemów nie budziła zastrzeżeń. Personel jest przeszkolony z podstawowych zasad higieny przy produkcji żywności, prowadzone są również okresowe szkolenia. Zatrudnione osoby posiadają aktualne orzeczenia lekarskie do celów sanitarno-epidemiologicznych. Dokonana podczas kontroli ocena jadłospisu dekadowego nie wykazała nieprawidłowości. Do codziennych posiłków podawane są świeże

warzywa i owoce. Do śniadań i kolacji podawane jest pieczywo mieszane, a także różnego rodzaju wędliny i sery. W każdej dekadzie podawane są również ryby.

Kontrola wykazała uchybienia w zakresie stanu sanitarno-technicznego ścian, sufitów, podłóg w poszczególnych pomieszczeniach bloku żywienia, tj. w kuchni właściwej, rozdzielni posiłków, zmywalni naczyń stołowych, magazynie warzyw i owoców, magazynie artykułów nietrwałych mikrobiologicznie, sali konsumenckiej dla pensjonariuszy pawilonu B z ograniczoną zdolnością poruszania oraz w szatni dla personelu kuchennego, jak również powierzchni okienek podawczych, wewnątrz wind służących do transportu posiłków i przewozu brudnych naczyń transportowych. W związku z powyższym LPWIS w Gorzowie Wlkp. wydał decyzję nakazującą usunięcie ww. nieprawidłowości w terminie do dnia 31.12.2017r. – obowiązki zostały wykonane.

IV. Podmioty wykonujące działalność leczniczą.

- **Wielospecjalistyczny Szpital SP ZOZ w Nowej Soli, ul. Chałubińskiego 7, 67 - 100 Nowa Sól.**

W 2017r. w zakresie epidemiologii przeprowadzono 6 kontroli sanitarnych, kontrolą objęto oddziały szpitalne, poradnie i pracownie przyszpitalne oraz poradnie zamiejscowe szpitala. Wśród przeprowadzonych kontroli były:

- 1 kontrola w zakresie szczepień ochronnych (bez uwag);
- 1 kontrola interwencyjna w zakresie zakażeń szpitalnych w związku ze zgłoszeniem wystąpienia ogniska w Oddziale Anestezjologii i Intensywnej Terapii – nie stwierdzono nieprawidłowości;
- 2 kontrole sanitarne w zakresie funkcjonowania poradni szpitalnych oraz laboratorium diagnostycznego;
- 1 kontrola sprawdzająca wykonania obowiązków nałożonych decyzją z 2015r. w zakresie gospodarowania odpadami medycznymi w Oddziale Urologii, Oddziale Noworodków i Wcześnieńców oraz Centralnej Sterylizatorni – kontrola potwierdziła wykonanie obowiązków;
- 1 kontrola kompleksowa.

Podczas kontroli kompleksowej oddziałów szpitalnych stwierdzono nieprawidłowości dotyczące stanu sanitarnego oraz funkcjonalnego, w tym:

- w Laboratorium Analitycznym – brak wyznaczonego pomieszczenia porządkowego,
- w Bloku Operacyjnym E w umywalni przy Sali operacyjnej ortopedycznej – zły stan techniczny wykładziny podłogowej.

W związku z powyższym LPWIS w Gorzowie Wlkp. wydał decyzję nakazującą usunięcie ww. uchybień. Ponadto wydano doraźne zalecenia, w zakresie dotyczącym wzmożenia nadzór nad zakażeniami szpitalnymi oraz bieżącej utylizacji odpadów wytwarzanych na terenie szpitala.

Podczas kontroli stwierdzono wykonanie obowiązku z decyzji wydanej po kontroli w 2016r., dotyczącego doprowadzenia do właściwego stanu technicznego mebli w gabinetach diagnostyczno-zabiegowych w Oddziale Chirurgii. W pozostałym zakresie pismem z dnia 12 grudnia 2017r. Szpital zwrócił się z prośbą o prolongatę terminu wykonania obowiązków dotyczących szpitalnego Oddziału Ratunkowego oraz Bloku Operacyjnego – sprawa w toku.

Podczas kontroli kompleksowej **w zakresie higieny komunalnej** skontrolowano ciągi komunikacyjne, windy, toalety ogólnodostępne, pomieszczenie do mycia i dezynfekcji środków transportu, magazyn rzeczy pacjentów, pralnię, prosektorium, pomieszczenia pro morte, kaplicę oraz budynek poradni szpitalnych. Stan sanitarny skontrolowanych pomieszczeń nie budził zastrzeżeń. Odpady komunalne gromadzone są na terenie Szpitala w zamykanych pojemnikach. W zakresie postępowania z odpadami komunalnymi nie stwierdzono nieprawidłowości.

Podczas kontroli stwierdzono, iż wykonany został obowiązek z decyzji nałożonej w 2016r. w zakresie doprowadzenia do właściwego stanu sanitarno-technicznego ścian i sufitu w klatce schodowej, zlokalizowanej w budynku głównym A.

Podstawowym źródłem zaopatrzenia Szpitala w wodę przeznaczoną do spożycia przez ludzi jest indywidualne ujęcie wody należące do Szpitala. Rezerwowym źródłem zaopatrzenia w wodę jest wodociąg publiczny w Nowej Soli, będący pod nadzorem PPIS w Nowej Soli. W 2017 roku woda w zakresie zbadanych parametrów spełniała wymagania organoleptyczne, fizykochemiczne i mikrobiologiczne określone w obowiązującym wówczas rozporządzeniu Ministra Zdrowia z dnia 13 listopada 2015r. w sprawie jakości wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi.

Ponadto obiekt w ramach wstępnego monitoringu substancji promieniotwórczych wykonał badania wody surowej z dwóch studni indywidualnego ujęcia wody – woda w zakresie zbadanych parametrów spełniała wymagania określone w ww. rozporządzeniu.

W ramach nadzoru sanitarnego zbadano także jakość ciepłej wody z instalacji wewnętrznej placówki w kierunku obecności bakterii *Legionella sp.* – nie stwierdzono nieprawidłowości.

W zakresie higieny pracy w 2017r. LPWIS w Gorzowie Wlkp. przedłużył na wiosek strony termin wykonania obowiązku dotyczącego zapewnienia pracownikom Laboratorium Bakteriologicznego mieszczącego się w budynku przychodni przy ul. Chałubińskiego 1 pomieszczenia sanitarno-higieniczne z natryskiem. Termin wykonania ww. obowiązku określono na dzień 30 czerwca 2017r. – obowiązek został wykonany.

W podmiocie została przeprowadzona kontrola sprawdzającą wykonanie obowiązków nałożonych decyzją z 2016r. W trakcie kontroli stwierdzono, iż strona nie wykonała nakazów dotyczących:

- zapewnienia pracownikom Działu Urologii odpowiednich warunków do przechowywania odzieży własnej i roboczej,
- zapewnienia pracownikom Laboratorium Analitycznego zatrudnionym na stanowisku

diagnosta pomieszczenia szatni, wyposażonego w szafy przeznaczone do przechowywania odzieży własnej i roboczej.

W związku z powyższym wystosowano upomnienie wzywające do wykonania powyższych obowiązków oraz wydano decyzję płatniczą obciążająca kosztami kontroli. Kolejna kontrola sprawdzająca potwierdziła wykonanie ww. obowiązków.

W 2017r. przeprowadzono również kontrolę kompleksową w zakresie oceny realizacji ogólnych wymogów bhp oraz oceny realizacji wymogów w związku z występowaniem w środowisku pracy czynników biologicznych, chemicznych, biobójczych i rakotwórczych. Kontrolą objęto: Dział Rehabilitacji, Zakład Radiologii, Zakład Patomorfologii oraz Blok Operacyjny. Podczas kontroli stwierdzono niewłaściwy stan techniczny ścian, sufitu i podłogi w pomieszczeniu szatni, z której korzystają pracownicy Działu Rehabilitacji i Zakładu Radiologii. LPWIS wydał decyzję nakazującą usunięcie stwierdzonych nieprawidłowości – obowiązki zostały wykonane.

Z zakresu higieny żywności i żywienia przeprowadzono w obiekcie 2 kontrole sanitarne, w tym 1 kontrolę kompleksową. Kontrolą objęto kuchnię centralną, kuchenki oddziałowe i kuchenkę niemowlęcą. W trakcie kontroli kompleksowej nie stwierdzono nieprawidłowości w zakresie stanu sanitarno-higienicznego oraz technicznego obiektu. Działalność oparta jest na produkcji posiłków począwszy od surowca do wyrobu gotowego. W kuchni centralnej przygotowuje się codziennie posiłki dla średnio 380 pacjentów. Oceniony podczas kontroli jadłospis dekadowy nie budził zastrzeżeń. Do codziennych posiłków podawane są różnego rodzaju warzywa, a także świeże owoce. Do śniadań i kolacji podawane pieczywo mieszane, sery jak również wędliny dobrej jakości, które zawierają 80 i więcej procent mięsa. W każdej dekadzie podawane są również ryby. Posiłki są urozmaicone. W trakcie kontroli dokonano również oceny sposobu dystrybucji posiłku obiadowego, a także jego oceny wizualnej – nie stwierdzono uchybień. Personel wydający posiłki posiadał odpowiednią odzież ochronną. W bloku żywienia wdrożono i przestrzega się zasad systemów zapewniających bezpieczeństwo żywności, tj. dobrą praktykę higieniczną (GHP) i produkcyjną (GMP) oraz zasady systemu HACCP (System Analizy Zagrożeń i Krytycznych Punktów Kontroli), a także wymagania normy ISO 22000. Prowadzona dokumentacja w powyższym zakresie nie budziła zastrzeżeń. Personel kuchni poddawany jest okresowym regularnym szkoleniom, odbywają się one zgodnie z opracowanym harmonogramem na dany rok. W obiekcie zapewniono odpowiednie warunki do przechowywania poszczególnych produktów żywnościowych. Nie stwierdzono środków spożywczych po upływie daty minimalnej trwałości lub terminie przydatności do spożycia. Odpady żywnościowe oraz odpady pokonsumpcyjne składowane są w przeznaczonych do tego celu, zamykanych pojemnikach i usuwane z pomieszczeń żywnościowych na bieżąco. Odpady pokonsumpcyjne są utylizowane poprzez spalanie w spalarni szpitalnej. W szpitalu funkcjonuje 12 kuchenek oddziałowych na oddziałach: Anestezjologii i Intensywnej Terapii, Rehabilitacyjnym, Dziecięcym, Urologicznym, Chirurgii Ogólnej i Chirurgii Naczyniowej,

Położniczo-Ginekologicznym, Noworodkowym i Wcześnieaków, Neurochirurgii i Neurotraumatologii, Kardiologicznym, Chorób Wewnętrznych, Reumatologicznym, w tym jedna obsługująca 3 oddziały: Chirurgii Plastycznej i Oparzeniowej, Urazowo-Ortopedycznym i Neurologicznym. Transportem posiłków z kuchni centralnej do kuchенок oddziałowych zajmuje się zewnętrzna firma, tj. IMPEL CLEANING Sp. z o.o. Wyznaczeni pracownicy powyższej firmy odbierają posiłki z kuchni centralnej i transportują je w zamykanych wózkach bemaowych na poszczególne oddziały szpitala. Rozdział posiłków na naczynia stołowe odbywa się przy salach. Brudne naczynia stołowe są myte i dezynfekowane w kuchenkach oddziałowych w zmywarkach przemysłowych. Czyste naczynia stołowe przechowywane są w zamykanych szafkach kuchennych. W kuchenkach tych są również myte i dezynfekowane naczynia bemaowe przez zewnętrzną firmę. Natomiast wózki transportowe (bemaowe) są myte i dezynfekowane w specjalnie wydzielonym do tego celu pomieszczeniu znajdującym się w części piwnicznej szpitala. Utrzymaniem czystości w kuchenkach oddziałowych zajmuje się również firma zewnętrzna. W kuchence niemowlęcej przygotowuje się mieszanki mleczne i kleiki na potrzeby Oddziału Dziecięcego. Mieszanki z uwagi na stosowanie mleka modyfikowanego nie są pasteryzowane. Przechowywane są one w wydzielonym urządzeniu chłodniczym. Temperatura jest monitorowana na bieżąco. Do karmienia dzieci stosowane są wyłącznie sterylne smoczki jednorazowego użytku, które zapewnia szpital. Butelki sterylizowane są w centralnej sterylizatorni szpitala. W przypadków noworodków w szpitalu preferowane jest karmienie piersią.

W tym samym roku przeprowadzono w bloku żywienia Szpitala kontrolę tematyczną na zlecenie Najwyższej Izby Kontroli, której przedmiotem była ocena warunków sanitarno-higienicznych bloku żywieniowego. Powyższa kontrola nie wykazała niezgodności z przepisami prawa żywnościowego. Podczas kontroli przeanalizowano również jadłospis – nie stwierdzono nieprawidłowości.

W podmiocie przeprowadzono również kontrolę **w zakresie higieny radiacyjnej.** Aparaty rentgenowskie (11 urządzeń radiologicznych) stosowane są w szpitalu przy ul. Chałubińskiego 7 w Zakładzie Radiologii, w Zakładzie Hemodynamiki, w Pracowni Endoskopowej, na Centralnym Bloku Operacyjnym oraz na oddziałach, jako jezdne, przyłóżkowe tylko do zdjęć. W pracowni rentgenowskiej przy ul. Chałubińskiego 1 stosowany jest jeden aparat rtg diagnostyczny tylko do zdjęć. W narażeniu na promieniowanie jonizujące zatrudnionych jest 136 osób, wszystkie objęte indywidualną kontrolą dawek – nie odnotowano przekroczeń dawki granicznej. Pracownicy posiadają ukończony kurs Ochrony Radiologicznej Pacjenta oraz aktualne wyniki badań, stwierdzające brak przeciwwskazań do pracy w narażeniu na promieniowanie jonizujące. Przy wszystkich urządzeniach radiologicznych wykonano specjalistyczne i podstawowe testy potwierdzające właściwe parametry fizyczne aparatów. Przeprowadzone podczas kontroli pomiary dozymetryczne na stanowiskach pracy i wokół aparatów, w miejscach dostępnych dla

ludności, nie wskazywały na możliwość przekroczenia ustalonych limitów użytkowych dawek i dopuszczalnych dawek granicznych, pod warunkiem prawidłowego użytkowania aparatów oraz przestrzegania zasad ochrony radiologicznej.

Na wyposażeniu szpitala znajdują się również urządzenia wytwarzające pole i promieniowanie elektromagnetyczne. Są to diatermie chirurgiczne stosowane na Bloku Operacyjnym, w Zakładzie Hemodynamiki, w Oddziale Urologii, w Dziale Położniczo-Ginekologicznym, w Pracowni Endoskopowej, w Dziale Chirurgii Plastycznej i Oparzeń, w Poradni Chirurgii Ogólnej i w Pracowni Rezonansu Magnetycznego (tomograf MRI) oraz diatermia terapeutyczna i dwa aparat do terapii polem magnetycznym użytkowane w Dziale Rehabilitacji Szpitalnej. Na stanowiskach pracy przy urządzeniach wytwarzających pola elektromagnetyczne zatrudnionych jest 113 osób uznanych za zawodowo narażone – wszystkie w warunkach ekspozycji dopuszczalnej. Kontrolowano objęcie pracowników właściwą opieką lekarską, potwierdzenie udziału w specjalistycznych szkoleniach, przeprowadzanie pomiarów kontrolnych pól elektromagnetycznych, właściwe oznakowanie oraz ocenę ryzyka zawodowego.

Ponadto w lipcu 2017r. w Szpitalu przeprowadzono na wniosek strony kontrolę sanitarną w celu oceny jednostki przed wydaniem zezwolenia na uruchomienie i stosowanie aparatu rentgenowskiego stosowanego w radiologii zabiegowej typu Cios Conect. Przeprowadzona kontrola potwierdziła spełnienie wymagań w zakresie higieny radiacyjnej, wynikiem, czego było wydanie zgodnie z ustawą Prawo atomowe zezwolenia na uruchomienie i stosowanie ww. aparatu rentgenowskiego. Podczas kontroli zostały przeprowadzone również pomiary dozymetryczne. Natomiast w sierpniu 2017r. przeprowadzono również na wniosek strony kontrolę w celu wydania zgody na prowadzenie działalności związanej z narażeniem na promieniowanie jonizujące w celach medycznych, polegającej na udzielaniu świadczeń zdrowotnych z zakresu badań rentgenodiagnostycznych oraz radiologii zabiegowej. Zgoda w ww. zakresie została wydana po uzyskaniu pozytywnej opinii Wojewódzkiego Konsultanta ds. Radiologii i Diagnostyki Obrazowej.

Podsumowanie:

1. W 2017r. wykonano obowiązek z zakresie doprowadzenia do właściwego stanu sanitarno-higienicznego i technicznego ścian i sufitów w korytarzu komunikacyjnym na II piętrze w **Liceum Ogólnokształcącym w Nowej Soli**.
2. W związku ze stwierdzonymi naruszeniami obowiązujących przepisów prawnych dotyczących warunków pobytu uczniów w szkole wydano decyzje administracyjne nakazujące usunięcie nieprawidłowości w:
 - **Zespole Szkół Ponadgimnazjalnych Nr 2 w Nowej Soli,**
 - **Zespole Szkół Ponadgimnazjalnych Nr 4 w Nowej Soli.**
3. W instalacji wewnętrznej sieci ciepłej wody **Internatu Zespołu Szkół Ponadgimnazjalnych Nr 2 w Nowej Soli** stwierdzono obecność bakterii *Legionella sp.*

W związku z powyższym nadal w obiekcie prowadzone są działania naprawcze.

4. Kontrola w **Stołówce Internatu Zespołu Szkół Ponadgimnazjalnych Nr 2 w Nowej Soli** wykazała uchybienia dotyczące stanu technicznego zaplecza kuchennego, wydano decyzję merytoryczną oraz decyzję obciążającą kosztami kontroli.
5. Podczas kontroli kompleksowej w **Domu Pomocy Społecznej w Koźuchowie** stwierdzono nieprawidłowości w zakresie bezpieczeństwa i higieny pracy oraz higieny żywności i żywienia – wydano decyzje zobowiązujące do usunięcia uchybień. Ponowne kontrole potwierdziły wykonanie obowiązków.
6. Kontrola kompleksowa przeprowadzona w **Wielospecjalistycznym Szpitalu SP ZOZ w Nowej Soli** wykazała nieprawidłowości w przedmiocie epidemiologii i higieny pracy, dotyczące stanu sanitarno-technicznego i funkcjonalnego pomieszczeń szpitala.. Wobec powyższego LPWIS w Gorzowie Wlkp. zobowiązał placówkę do usunięcia nieprawidłowości. We wskazanym okresie wykonano obowiązki z decyzji w zakresie higieny pracy.